

Sygn. akt III PK 127/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa M. S.

przeciwko Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w K.

o przywrócenie do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 maja 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt IV Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
odstępuje od obciążania powódki kosztami zastępstwa
procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 5 maja 2016 r. oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego w K. z 22 października 2015 r. oddalającego powództwo o przywrócenie do pracy na poprzednio zajmowane stanowisko, rozstrzygając o kosztach postępowania.

Wyrok Sądu Okręgowego powódka zaskarżyła w całości. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię, to jest: a/ art. 45 § 1 k.p. poprzez uznanie, że w tej sprawie podane powódce przyczyny wypowiedzenia jej umowy o pracę spełniały wszystkie przesłanki uznania złożonego jej oświadczenia woli pracodawcy z 25 kwietnia 2014 r. za zasadne, a więc były one

prawdziwe, obiektywne i racjonalne, podczas gdy w rzeczywistości nie znalazły one potwierdzenia w zebranych materiałach dowodowych; b/ art. 45 § 1 k.p. poprzez uznanie, że przyczyną rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem może być okoliczność, na którą pracownik nie ma wpływu – w tej sprawie opóźnienie w realizacji umów z podmiotami przygotowującymi posiłki spowodowane było nie zaniechaniem powódki, nastąpiło w wyniku zbyt późnego przejęcia przez Radę Ministrów Uchwały nr 221 z 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 i brakiem wydania przez Radę Gminy K. na czas odpowiedniego prawa miejscowego, które zawierałoby stosowane przepisy wykonawcze; c/ art. 45 § 1 k.p. poprzez uznanie, że problemy związane z prawidłowym przeprowadzeniem programu dożywiania dzieci w miejscowości D. były uzasadnioną podstawą rozwiązania z powódką umowy o pracę za wypowiedzeniem, w sytuacji, w której pracownik bezpośrednio odpowiedzialny za placówki szkolne położone w D. (w tym za prowadzenie programu dożywiania dzieci w tych szkołach), który nie informował powódki o sytuacji w podległych mu szkołach, nie poniósł żadnych konsekwencji służbowych; d/ art. 30 § 4 k.p. poprzez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że została w niniejszej sprawie wskazana przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie lub rozwiązanie umowy o pracę, w sytuacji gdy wskazane powódce przyczyny złożenia jej wypowiedzenia o pracę nie były wystarczające do przyjęcia utraty zaufania pracodawcy do pracownika; e/ art. 6 k.c. poprzez ustalenie, że podane powódce przyczyny rozwiązania z nią umowy o pracę były rzeczywiste i uzasadnione, mimo tego, że strona pozwana nie przedstawiła wystarczających dowodów na potwierdzenie stawianych powódce zarzutów w oświadczeniu woli o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z 25 kwietnia 2014 r. Skarżąca zarzuciła również naruszenie przepisów prawa procesowego mogących mieć wpływ na treść wyroku, to jest: (-) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niedokonanie wszechstronnego zbadania zebranego w sprawie materiału dowodowego; (-) art. 387 § 2¹ k.p.c. poprzez brak odniesienia się przez Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu do zarzutów strony powodowej przedstawionych w apelacji, a dotyczących stanu faktycznego ustalonego w tej sprawie przez Sąd pierwszej instancji.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w tej sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to jest: a) potrzeby wykładni przepisu art. 45 § 1 k.p. i ustalenia czy dla przyjęcia, że rozwiązanie umowy o pracę dokonane przez pracodawcę za wypowiedzeniem nastąpiło z uzasadnieniem wystarczające jest podanie przez pracodawcę jakichkolwiek przyczyn, czy też przyczyna ta musi być odpowiednio istotna, co do charakteru wykonywanej przez zwalnianego pracownika pracy, związana z wykonywaną przez pracownika pracą i odpowiednia do stopnia odpowiedzialności pracownika na zajmowanym stanowisku; b) potrzeby wykładni przepisu art. 45 § 1 k.p. i ustalenia czy dla uznania, że rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem nastąpiło z podaniem uzasadnionej przyczyny, wystarczające jest wskazanie przez pracodawcę zdarzeń, które podane zostały pracownikowi jako podstawa zwolnienia miały miejsce w rzeczywistości, czy też konieczne jest również wykazanie powiązania pomiędzy nastąpieniem tych zdarzeń a działaniami podejmowanymi przez zwalnianego pracownika; c) potrzeby wykładni przepisu art. 45 § 1 k.p. i ustalenia czy może stanowić podstawę utraty zaufania do pracownika, skutkującą rozwiązaniem z nim umowy o pracę za wypowiedzeniem zdarzenie, które miało miejsce dwa lata wcześniej, a pracownik ten nie ponosi wyłącznej winy za nastąpienie tego zdarzenia; d) potrzeby wykładni art. 45 § 1 k.p. i ustalenia czy uzasadnioną przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę jest rzekome zaniechanie przez pracownika dokonania określonych czynności (w niniejszej sprawie zawarcia umów z podmiotami przygotowującymi posiłki dla uczniów), w sytuacji gdy opóźnienie w realizacji tych zadań spowodowane było nie zaniechaniem tego pracownika (powódki), lecz zbyt późnym przyjęciem przez Radę Ministrów Uchwały nr 221 z 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 i brakiem wydania przez Radę Gminy K. na czas odpowiedniego prawa miejscowego, które zawierałoby stosowane przepisy wykonawcze; przy czym kwestia dożywiania dzieci w szkołach została w tym okresie zabezpieczona przez powódkę poprzez wykup posiłków dla dzieci w szkołach z zasiłków celowych; e) potrzeby wykładni art. 11² § 1 k.p. i ustalenia czy można przyjąć, że doszło do nierównego traktowania (faworyzowania) przez

przełożonego części pracowników, jedynie na tej podstawie, że z jakąś częścią pracowników przełożony rozmawiał częściej, natomiast nie było różnicy pomiędzy wszystkimi pracownikami w sposobie ich wynagradzania, oceny ich pracy czy też awansowania.

Zdaniem skarżącej za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia również jej oczywista zasadność, w szczególności w zakresie: a) poprzez przyjęcie (w związku z błędną wykładnią art. 45 k.p.), że uzasadnioną przyczynę rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem mogą stanowić zdarzenia, za nastąpienie których pracownikowi nie można przypisać odpowiedzialności, jak też zarzuty nieprawidłowych zachowań stawiane pracownikowi przez jego podwładnych, jednak bez potwierdzenia przez pracodawcę, czy rzeczywiście one nastąpiły; b/ poprzez przyjęcie (w związku z błędną wykładnią przepisu art. 45 k.p.), że można obciążyć pracownika odpowiedzialnością za problemy z terminowym wykonywaniem zadań mu powierzonych, w sytuacji w której opóźnienie w realizacji tych zadań spowodowane było nie zaniechaniem tego pracownika (powódki), lecz zbyt późnym przyjęciem przez Radę Ministrów Uchwały nr 221 z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gminy w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2010 i brakiem wydania przez Radę Gminy K. na czas odpowiedniego prawa miejscowego, które zawierałoby stosowane przepisy wykonawcze.

Pozwana, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeśli zachodzi nieważność postępowania lub jeśli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca, jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

wskazała na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych związanych m.in. z wykładnią art. 45 § 1 k.p. oraz na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej ze względu na błędną wykładnię art. 45 § 1 k.p. W tej sytuacji, należy przypomnieć, że nie jest możliwe jednocześnie wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne zagadnienie prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. przykładowo postanowienie SN z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, LEX nr 1770903).

Analizując twierdzenie skarżącej o występowaniu w sprawie istotnych zagadnień prawnych związanych z potrzebą wykładni art. 45 § 1 k.p. (pkt. a-d) oraz art. 11² § 1 k.p. (pkt e), koniecznym jest odwołanie się do utrwalonego w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozumienia przesłanki przedsądu określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Należy na wstępie podkreślić, że celem przedsądu jest umożliwienie Sądowi Najwyższemu skoncentrowanie się na sprawach najpoważniejszych. Oznacza to, że skarżąca powinna wykazać, że przedstawione przez nią zagadnienie prawne uzasadnia przyjęcie skargi ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, względnie potrzebę ujednolicenia orzecznictwa sądów powszechnych i rozwoju jurysprudencji. Tak określony cel skargi kasacyjnej wynika nie tylko z tradycji procesu cywilnego i szczególnej konstrukcji tego środka zaskarżenia, ale przede wszystkim z ustrojowej, konstytucyjnej funkcji Sądu Najwyższego, którą stanowi sprawowanie nadzoru nad działalnością wszystkich innych sądów, a także zapewnianie prawidłowości oraz jednolitości wykładni prawa i praktyki sądowej (por. postanowienie SN z 26 maja 2010 r., II PK 55/10, LEX nr 1663558, oraz powołane tam orzeczenia). W konsekwencji, rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącej skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącej, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienie SN z 28 grudnia 2004 r., I UK 187/04, niepubl.; postanowienia SN z 16 marca 2009 r., III UK 90/08, LEX nr 707909 oraz III UK

91/08, LEX nr 707910; postanowienia SN z 8 września 2008 r., III UK 52/08, niepubl. oraz III UK 55/08, niepubl.). Zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć zatem charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń lub oceny dowodów (por. postanowienie SN z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, LEX nr 1674437).

W ocenie Sądu Najwyższego w obecnym składzie kwestie sformułowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie stanowią istotnych zagadnień prawnych w przedstawionym wyżej znaczeniu, ponieważ zmierzają do wyjaśnienia skonkretyzowanych i zindywidualizowanych problemów, istotnych jedynie dla skarżącej, nie mając przy tym charakteru generalnego i abstrakcyjnego. Kwestie te sprowadzają się do zwykłej wykładni art. 45 § 1 k.p. i jego zastosowania w danym stanie faktycznym. Gdyby tak sformułowane zagadnienia uzasadniały przyjęcie skargi kasacyjnej, ta wówczas postępowanie kasacyjne stałoby się kolejną (zwykłą) instancją, co jest sprzeczne z funkcją Sądu Najwyższego działającego jako sąd kasacyjny. Inaczej rzecz ujmując, skarżąca nie wykazała, aby sformułowane przez nią zagadnienia uzasadniały przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej.

Przechodząc do oceny twierdzenia skarżącej o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ze względu na naruszenie przepisów prawa materialnego, celowym wydaje się przypomnienie, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wtedy, gdy bez pogłębionej analizy zastosowanych przez sąd przepisów prawa i bez wnikania w szczegóły postępowania dowodowego dla oceny naruszenia przepisów prawa, można stwierdzić zasadność przytoczonych podstaw kasacyjnych; oczywista zasadność skargi kasacyjnej zwykle wynika z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa (por. postanowienie SN z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, LEX nr 898439). Oznacza to, że skarżąca, powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, powinna wykazać, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi – to znaczy wskazać w czym w jej ocenie wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. W ocenie Sądu Najwyższego w obecnym składzie skarżąca nie wykazała, że

skarga jest oczywiście zasadna. Powołane przez nią okoliczności w rzeczywistości nie dotyczą naruszenia art. 45 § 1 k.p., ale sprowadzają się do zakwestionowania ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku. Należy zauważyć, że Sąd pierwszej instancji ocenił, a Sąd drugiej instancji tę ocenę podzielił, że okoliczności uzasadniające utratę zaufania do skarżącej wskazane w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o pracę miały miejsce.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

W przedmiocie wniosku pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej, Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., mając na względzie sytuację materialną skarżącej, odstąpił od obciążania jej kosztami postępowania kasacyjnego.